

Phrase interrogative simple: qui? que? quand?

Zdanie pytające proste: kto, co, kiedy

Pronoms interrogatifs:

Zaimki rzeczowne pytające: qui?, que?, quoi?

odnoszą się do:

- osób *qui?* (kto?) *Qui parle?*
- rzeczy *que?, quoi?* (co?) *Que fais-tu?*

Występują samodzielnie:

- bez przyimka *Qui parle?* Kto mówi
- z przyimkiem *A quoi penses-tu?* O czym myślisz?
- w mowie potocznej wzmocnione wyrażeniem:
est-ce qui *Qui est-ce qui est entré?* Kto wszedł?
Qu'est-ce que tu lis? Co czytasz

Qui?

A qui..? De qui...?

a) Pytanie dotyczy podmiotu - osoby.

Philippe parle. Qui parle?

Chcąc się zapytać o sprawcę czynności, tworzymy zdanie pytające zaczynające się od zaimka pytającego *qui*, po którym stawiamy orzeczenie i ewentualnie dopełnienie lub okolicznik.

Po zaimku pytającym *qui* orzeczenie występuje zawsze w 3 osobie liczby pojedynczej, niezależnie od osoby gramatycznej i liczby, jakie występują w odpowiedzi.

Nous parlons. - Qui parle?

b) Pytanie dotyczy dopełnienia dalszego z przyimkiem *a*

Philippe parle a Catherine. Filip mówi do Katarzyny.

- *A qui parle Philippe?* Do kogo mówi Filip?

Składnia *parler* wymaga użycia przyimka *a* przed dopełnieniem dalszym.

c) Pytanie dotyczy dopełnienia dalszego z przyimkiem *de*

Philippe parle de Catherine. Filip mówi o Katarzynie.

- *De qui parle Philippe?*

Za pomocą pytania chcemy się dowiedzieć jakie jest dopełnienie dalsze orzeczenia *parle*.

Dopełnienie to łączy się z orzeczeniem za pomocą przyimka *de* i od tego przyimka zaczyna się pytanie.

Pytania tego typu muszą zaczynać się od właściwego przyimka, który stoi przed dopełnieniem dalszym, np.

Avec qui parle Philippe? *Philippe parle avec Catherine.*

W podanych przykładach dopełnieniem była nazwa osoby (*Catherine*) i w pytaniu używaliśmy zaimka *qui* (*a qui*, *de qui*, *avec qui*). Jeśli chcemy zapytać o rzecz, pytanie tworzymy za pomocą zaimka pytającego *quoi* (*de quoi* itd.).

De qui parle Philippe? *Il parle de Catherine.*

De quoi parle Philippe? *Il parle de Paris.*

Qui *regarde Philippe?* Kto patrzy na Filipa?

Catherine regarde Philippe. Katarzyna patrzy na Filipa.

Pytamy o sprawcę czynności

Que regarde Philippe? Co ogląda (na co patrzy) Filip? -

Philippe regarde une photographie. Filip ogląda zdjęcie.

Pytamy o przedmiot czynności, czyli dopełnienie bliższe orzeczenia.

Pytania zaczynającego się od *que* używamy tylko w odniesieniu do rzeczy, pojęć, nigdy do osób.

Zaimki przymiotne pytające

Rodzaj męski:

quel? (jaki, który), *quels?* (jacy, którzy)

Rodzaj żeński: *quelle?* (jaka, która), *quelles?* (jakie, które)

Występują przed

- rzeczownikiem *Quel livre lis-tu? Jaka książkę czytasz?*

- czasownikiem: *Quelle est votre adresse? Jaki jest pański adres?*

Zaimek pytający rzeczowny (Pronom interrogatif)

1. Formy proste:

Qui – pytanie o osobę: *Qui parle?*

Que – pytanie o rzecz:

W pytaniach wprost: *que faire (dir, répondre)?*

Que faites-vous? Que fais-tu? Co robisz? Que diable faites-vous la? Co u licha wy tam robicie?

Que deviens-tu? Co się z tobą dzieje? Co porabiasz?

Qu'en dites-vous? Co wy na to? Qu'importe? Co to szkodzi? Qu'y puis-je? Co na to poradzę?

Que sais-je? Czy ja wiem? Qu'avez-vous? Co panu jest?

Quoi – pytanie o rzecz)zachowuje się podobnie jak zaimek osobowy akcentowany)

Formy *quoi* używa się:

- z przyimkami: *A quoi penses-tu? De quoi s'agit-il?*

- przed przymiotnikiem poprzedzonym przyimkiem z zdaniach eliptycznych:

Quoi de neuf? Quoi de pire?

- po czasowniku, w pozycji akcentowanej: *J'ignore quoi? Tu feras quoi?*

- jeżeli pytamy o dopełnienie czasownika w bezokoliczniku (możliwe jest też użycie *que*):

quoi (que) faire?, quoi (que) penser?

- w języku potocznym jako pytanie bez czasownika lub jako wykrzyknik:

Allez voir un médecin – dit Jean. Quoi? Demande Pierre.

Zaimki pytające proste mogą być wzmocnione parykułą pytającą *es-ce qui* lub *est-ce que* i wtedy mają następujące formy w pytaniach niezależnych:

a) dla osób:

qui est-ce qui – pytanie o podmiot: *Qui est-ce qui parle?*

qui est-ce que – pytanie o dopełnienie: *Qui est-ce que vous avez rencontré au café?*

b) dla rzeczy:

qu'est-ce qui – pytanie o podmiot: *Qu'est-ce qui vous fait rire?*

qu'est-ce que – pytanie o dopełnienie bliższe lub orzecznik: *Qu'est-ce qu'elle t'a dit? Qu'est-ce que*

nous deviendrons?

W pytaniach zależnych:

- *qui est-ce qui* ma formę *qui*: *Dites-moi qui parle.*
- *qui est-ce que* ma formę *qui*: *Dites-moi qui on a nommé ce poste.*
- *qu'est-ce qui* ma formę *ce qui*: *Dites-moi ce qui vous fait rire.*
- *qu'est-ce que* ma formę *ce-que*: *Dis-moi ce qu'elle t'a écrit.*

2. Formy złożone:

lequel, laquelle, lesquels, lesquelles (zaimki względne, formy złożone) służą do tworzenia pytań:

a) o podmiot: *De tous ces sacs lequel vous plait le plus?*

b) o dopełnienie bliższe: *Laquelle de ces photos a-t-il choisie?*

c) o dopełnienie dalsze (przyimkowe): *Auquel de ces employés dois-je m'adresser? Dans laquelle de ces firmes avez-vous travaillé?*

W pytaniach zależnych zaimki te nie zmieniają formy: *Dites-moi auquel de ces employés je dois m'adresser.*

Zaimek pytający przymiotny (Adjectif interrogatif)

Ma formy: *quel, quelle, quels, quelles*, które służą do pytań w mowie niezależnej i zależnej (najczęściej) o cechę:

Quel livre avez-vous acheté hier?

Quelle est votre adresse?

Dites moi quel livre vous avez acheté hier.

Dites-moi quelle est votre adresse.

Formy *adjectif interrogatif* mogą być użyte w zdaniach wykrzyknikowych:

Quelle affaire!, Quel pétrin!

Quand – kiedy - przysłówek pytający (adverbe interrogatif)

Quand viendra-t-il? Kiedy on przyjdzie?

Je voudrais savoir quand il viendra. Chciałbym wiedzieć kiedy on przyjdzie.

Savez-vous quand ils reviendront? Czy wiecie kiedy oni wrócą?

Ils reviendront on ne sait quand. Oni wrócą nie wiadomo kiedy.

Quand est-ce qu'il s'en ira? Kiedy on sobie pójdzie?

Pour quand? Na kiedy?

Nous sommes invités pour quand? Na kiedy jesteśmy zaproszeni?

Cet article est pour quand? Na kiedy jest ten artykuł?

Pour quand la prochaine réunion? Kiedy następne spotkanie?

Potocznie: *De quand – od kiedy?, odkąd?*

Depuis quand êtes-vous à Paris? Od kiedy jest pan w Paryżu?

Depuis quand est-il parti? Kiedy wyjechał?

Interrogation portant sur le sujet, l'objet, les circonstances

Pytnia stawiane na podmiot, dopełnienie, okoliczności

Odpowiedź nie może być "oui" lub "non"

Pytanie wyraża się za pomocą słowa pytającego.

1. Zaimki pytające (Pronoms interrogatifs)

Pronom sujet-verbe

Qui

Qui est la? (C'est) moi le chauffeur de Madame.

Qui viendra? Nous (viendrons).

Qui est-ce qui - une personne

Qui est-ce qui viendra? Nous (viendrons).

Qu'est-ce qui (que ...) - une chose

Qu'est-ce qui a changé? La couleur des feux (a changé).

Lequel, laquelle

(Deux trottoirs). Lequel est le plus large? Le trottoir de droit.

Lesquels, lesquelles (Choses)

voitures). Laquelle est la plus rapide? La voiture de course.

Pronom objet + verbe + sujet

Qui (une personne)

Qui appelez-vous? (J'appelle) ce piéton.

Qui est-ce que (une personne)

Qui est-ce qui vous appelez? (J'appelle) ce piéton.

Que (une chose)

Que regardez vous? Je regarde le réverbère (reflektor, latarnia uliczna).

Qu'est-ce que (une chose)

Qu'est-ce que vous regardez? (Je regarde) le réverbère.

Que fait ce promeneur? Il traverse la rue. Qu'est-ce que fait ce promeneur? Que fait-il?

Lequel, laquelle, lesquels, lesquelles (choses)

(Trois trottoirs) Lequel prends-tu? (Je prends) le trottoir de droite.

Preposition-pronom complément + verbe + sujet

A qui (personne)

A qui est-ce qu'il parle? (Il parle) a un chauffard.

A qui parle-t-il? (Il parle) a un chauffard.

A quoi (chose)

A quoi pense-t-il? (Il pense) a la contravention (wykroczenie)

De qui (personne)

De qui parle-t-il? (Il parle) de piéton.

De quoi (chose)

De quoi parle-t-il? (Il parle de l'accident).

Avec qui (personne, chose)

Avec qui est-ce que le chauffard discute? (Il discute) avec l'agent.

Avec quoi est-ce que l'agent écrit la contravention? (Il l'écrit) avec un stylo.

2. Adjectifs interrogatifs – zaimki pytające przymiotne

Quel	Quel temps fait-il? (Il fait) beau. Quel jour sommes-nous? Lundi.
Quelle	Quelle heure est-il?
Quels	Quels monuments avez-vous visité?.
Quelles	Quelles rues sont les plus animées?

Avec une preposition – z przyimkiem

A quel	A quel carrefour faut-il-tourner?
A quelle	A quelle heure parte-vous?
De quel	De quel côté allez-vous? (Je vais) du côté de Montmartre.
De quelle	De quelle rue la voiture venait-elle? De la rue Soufflot.
Dans quelle	Dans quelle rue a-t-elle tourné? Dans la rue Saint-Jacques.

Pour quelle occasion ... a-t-il sorti la voiture? Pour le mariage de sa soeur.
Pour quelle raison ... ne se sert-il pas de sa voiture? Parce qu'il a peur de la salir.
Dans quel but ... met on des passages cloutés? Pour protéger les piétons.

3. Adverbes interrogatifs – Przysłówki pytające

Służą do formułowania pytań o okoliczności. Stoją zwykle na początku zdania przed czasownikiem. Niektóre z nich funkcjonują jako przysłówki wykrzyknikowe (comme!, combien!, que!)

Przysłówki pytające:

Ou ?, **d'ou**, **par ou** – miejsce

quand? - czas

pourquoi?, **que?** - przyczyna

comment? - sposób

combien? - ilość

Ou – gdzie

Ou est-il? Gdzie on jest?

Ou trouver cet argent? Gdzie znaleźć te pieniądze?

Ou va-t-il? Dokąd on idzie?

Ou habitez-vous? Gdzie pan mieszka?. Ou allez-vous? (Je vais) a Paris.

Ou est son sac? Son sac est sur la table. Ou sont les valises?

Nou ne savons ou aller. Nie wiemy dokąd iść.

D'ou – skąd

D'ou venez-vous? (Je viens) de Bordeaux.

Par ou - któredy

Par ou passer? Któredy przejść? Par ou etes-vous passé? (Je suis passé) par Poitiers.

Par ou commencer? Od czego zacząć?

Quand – kiedy

Aby dowiedzieć się, kiedy odbędzie się (odbyła się) dana czynność tworzymy zdanie pytające zaczynające się od quand – kiedy. Podmiot stawiamy po orzeczeniu.

Quand voyageront-ils? Kiedy będą podróżować? (Kiedy oni pojedą?)

Podmiotem jest tu zaimek osobowy “ils”: stawiając go po orzeczeniu wprowadzamy między nim a orzecznikiem tzw. Łącznik (małą kreskę poziomą).

Quand l'accident est-il-arrivé? A deux heures et demie; il y a une demie-heure.
Quand viendra-t-il? Kiedy on przyjdzie?
Je voudrais savoir quand il viendra. Chciałbym wiedzieć kiedy on przyjdzie.
Savez-vous quand ils reviendront? Czy wiecie kiedy oni wrócą?
Ils reviendront on ne sait quand. Oni wrócą nie wiadomo kiedy.
Quand est-ce qu'il s'en ira? Kiedy on sobie pójdzie?

Pour quand? Na kiedy?

Nous sommes invités pour quand? Na kiedy jesteście zaproszeni?
Cet article est pour quand? Na kiedy jest ten artykuł?
Pour quand la prochaine réunion? Kiedy następne spotkanie?

De quand – od kiedy?, odkąd?

Depuis quand – od kiedy

Depuis quand etes-vous a Paris? Od kiedy jest pan w Paryżu?
Depuis quand est-il parti? Kiedy wyjechał?
Depuis quand la circulation est-elle arretée? Depuis trois heures moins le quart.
Depuis combien de temps – od jakiego czasu, od jak dawna
Depuis combien de temps la circulation est-elle arrete? Depuis un quart d'heure.

Jusqu'a quand – do kiedy (dokąd, jak długo)

Jusqu'a quand resterez-vous a Paris? Jusqu'a 31 aout.

Pour combien de temps ... partez-vous a Paris? Pour deux mois.

Pendant combien de temps ... resterez vous a Paris?. Pendant deux mois.

Combien – ile

Pytając o sumę, ilość przedmiotów, osób itp. Tworzymy zdanie pytające zaczynające się od combien – ile.

Je potrai deux valises. Combien de valises porteras-tu?

Wyraz combien zawiera pojęcie ilości, więc przed rzeczownikiem, który po nim następuje stawiamy tylko przyimej de.

Combien (*nombre*)

Combien de feux y a-t-il a se croisement?. (Il y en a) quatre.

Combien (*prix*)

Combien coute cette voiture? (Elle coute) tres cher: 20000 francs.

Pourquoi (motif)- dlaczego, czemu

Pourquoi la circulation est-elle arretée? Parce qu'il y a eu un accident.

Pourquoi pas? Dlaczego by nie?

Comment (*maniere*) – jak, jakim sposobem

Comment etes-vous venu? (Je suis venu) a pied.

Comment est cette robe? Jaka jest ta suknia?

Za pomocą tej konstrukcji pytamy tu o cechę przedmiotu (osoby)

Comment expliquez-vous les mots nouveaux? J'explique les mots avec les images.

Pytamy tu o sposób wykonywania czynności

Comment parlez-vous francais?

Je parle bien francais.

Pytamy tu o jakość wykonywanej czynności, formę lub styl wykonywania.

Le sfileurs sont belles.

Comment sont les fleurs?

Jeżeli orzecznikiem jest przymiotnik, pytamy o niego za pomocą konstrukcji: comment + être + podmiot. Podmiot stawiamy po orzeczeniu (łączniku), nawet jeżeli podmiotem jest rzeczownik.

Est-ce que – czy – na początku zdania

Jednym ze sposobów tworzenia zdania pytającego jest postawienie przed zdaniem oznajmującym w formie twierdzącej lub przeczącej zwrotu est-ce que, który odpowiada polskiemu czy

Philippe regarde Catherine.

Est-ce que Philippe regarde Catherine?

Est-ce qu'il marche vers la chaise?

Est-ce que Paul vient? Est-ce qu'il circule en voiture?

Est-ce que vous aimez les fruits? Aimez-vous les fruits?

Zdanie pytające można utworzyć za pomocą wyrażenia pytającego est-ce que lub stawiając podmiot po orzeczeniu, czyli stosując inwersję.

Pytania przez inwersję – par l'inversion (surtout français écrit)

Formule simple: verbe + pronom sujet

Il vient. - Vient-il? Ne vient-il pas?

Il circule en voiture. - Circule-t-il en voiture? Ne circule-t-il en voiture?

Il est parti. - Est-il parti? N'est-il parti?

A-t-il circulé en voiture? N'a-t-il pas circulé en voiture?

Formule complexe: NOM sujet + verbe + pronom qui reprend le sujet

Paul vient-il? Paul ne vient-il pas?

Inwersję stosuje się różnie w zależności od tego, czy podmiotem jest rzeczownik, czy zaimek.

Vous aimez les fruits. Aimez-vous les fruits?

W zdaniu tym podmiotem jest zaimek: pytanie przez inwersję tworzymy stawiając zaimek po orzeczeniu (w pisowni nie zapominamy o łączniku)

Les fruits sont beaux. Les fruits sont-ils beaux?

W zdaniu tym podmiotem jest rzeczownik: w pytaniu rzeczownik podmiot zostawiamy przed orzeczeniem, a po orzeczeniu stawiamy zaimek odpowiedniej osoby gramatycznej, odpowiedniego rodzaju i liczby – jest to tzw. inwersja złożona.

Odpowiedzi możliwe na ten typ pytania (przez inwersję)

Pytania bez negacji:

Vient-il? Oui, il vient. Non, il ne vient pas.

Pytania z negacją:

Ne vient-il pas?

Odpowiedź twierdząca: *Si, il vient.*

Odpowiedź przecząca: *Non, il ne vient pas.*

Passeras-tu ce samedi ici? Oui, je passerai ce samedi ici.

*Tu ne passeras pas ce samedi ici!. **Si, je passerai ce samedi ici.***

Odpowiadając twierdząco na pytanie używamy przysłówka twierdzącego oui.

Odpowiadając twierdząco na zaprzeczenie (tu wykrzyknikowe) używamy przysłówka si, który tłumaczymy jako owszem; a właśnie, ze tak

Inne możliwe odpowiedzi i niuanse:

peut-etre, peut-etre pas, sans doute, surement, je le crois, je n'en suis pas sur, je ne sais pas.

Phrase négative simple: ne ...pas, ne..rien, ne...personne

Przeczenia

A. Odpowiedzi proste i krótkie.

Non

Vous allez au marche? Non.

Vous n'allez au marche? Non.

Jeśli odpowiedź zawiera czasownik, wykorzystuje się **ne...pas**

Ne..pas

Vous n'allez pas au marché? No, je ne vais pas au marche. Je n'y vais pas.

Vous etes allé(e) au marché? No, je ne suis pas allé(e) au marché. Je n'y suis pas allé(e).

Niuanse

Pas du tout

Vous allez au marché? Pas du tout.

Pas le moins du monde. Vous etes fatigué faire des courses? Pas le mons du monde.

Absolument pas. Vous fumez? Absolument pas.

Ne..plus

J'ai encore de l'argent. Je n'ai plus d'argent.

Ne..jamais

Ne...guere

Ne...que

Ne...ni...ni

Ni...ni...ni

Słowa przeczące zastępujące rzeczownik i wskazujące zerową ilość

Przeczenie **ne ... rien**

Wzmocnienie partykuły przeczącej ne.

On **n'**achete pas sans argent.

On **n'**achete **rien** sans argent. **I n'a rien** vu.

W zdaniu przeczącym **rien** (nic) eliminuje partykułę przeczącą **pas**.

Ca ne vaut rien. To nic nie warte. Ca ne sert a rien. Cela ne fait rien. Nic nie szkodzi.

Je cherche ma vieille robe. **Je ne cherche rien**. Tu ne trouveras rien dans cette valise.

Il ne portera rien. Nou ne depanserons rien a Paris. Vous ne garderez rien.

(Ne)...personne...(ne)

Je ne vois personne. Il n'a vu personne.

Il n'y avait personne chez le pharmacien.

Personne ne regarde cet étalage demodé.

Ne faites crédit a personne. A qui? A personne.
Qui regarde cet étalage demodé? Personne.

Complements de lieu (localisation, distance)

Określenia miejsca:

a (au, aux) – do/w
J'irai au Japon, a Tokyo e aux Etats-Unis, a New York.

Chez do
Tu es malade, va ches le medecin.

De chez – od
Il est sorti de chez Pierre

contre – o
Il s'est appuyé contre le mur.

Dans – w
Dans sa maison i n'y a pas d'ascenseur.

Dans – na
Les enfants jouent dans la cour.

De – z
Il vient de Bordeaux.

Devant – przed
Elle s'arrete devant les vitrines.

Derriere – za
Derriere la maison il y a un grand jardin.

En – do/w
Nou restons en Italie.

Entre – między
La table se trouve entre la fenetre et le mur.

Hors – poza
Ils demeurent hors de la ville.

Jusqu'a – aż do
Nous irons a pied jusqu'a la gare

par – przez
Le train pass par Lyon

parmi – pośród
Elle se promene parmi les arbres

Pour – do
Le train pour Paris part a 17 heures.

Pres de – przy
Il est assis pres de moi.

Sous – pod
J'ai mis un oreiller sous sa tete.

Sur – na
Il a laissé les billests sur la table

vers – w kierunku
Allez vers la sortie

Le complement de lieu est un nom ou un pronoms

Wyraża się z przyimkiem miejsca: dans, en, sur, sous itd.
Pierre est dans sa chambre. Tu as mis ton livre sur le mien. Nou sortons de France.

J'entre dans ma chambre. Je vais et viens dans ma chambre.
Place le cahier sous le livre. Le cahier est sous le livre.

Le complement de lieu est un adverbe

Ici, la, par ici – przysłówki względne
ou, d'ou itd. - przysłówki pytającego
Ou est cette aiguille? La, a mes pieds.

La-dessus, la-dedans
Mettez votre argent la-dedans.

Przysłówki en, y
Londres, j'y suis; Paris, j'en viens.

Przymyki względne
po ou, d'ou, par o
Je vais la ou tu vas. Je vais ou tu vas.